

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisporna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravnništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Klerikalni semenj.

Ko se je pripeljal dr. Šusteršič s klerikalnimi poslanci na Dunaj, tedaj je dal napraviti pred parlamentom velik šotor in postavil je svoje poslance drugega za drugim. V prepričanju in trdnem sklepu, da jih proda vladi, je težko čakal na ministrskega predsednika, ki se je pogajal z načelniki posameznih strank. Zahteve so bile visoke. Poslanci so hoteli imeti razne koncesije v prid svojih volilcev, le dr. Šusteršič je hitro udaril v roko barona Gautscha in kupčija je bila klenjena. Za kako ceno, ne vemo. Gotovo pa je, da slovenski narod ne bo od te kupčije dobil niti vinarja, ampak samo klerikalna stranka in njeni zavodi, ki so vladne podpore tako potrebni. Zadnja uradniška imenovanja na Slovenskem pa pričajo tudi, da se je klerikalna državnozborna delegacija spozabila celo tako daleč, da je dala nemški vladi koncesije, ki so v največjo škodo Slovincem. Tu se najbolje vidi, kakšen je narodni moment v klerikalni stranki. Nočem se prerekati z dr. Lapetom, tem tajnim svetnikom plem. Šukljeta, ki z neko njemu prirojeno ironijo trdi, da nimajo slovenski žurnalisti drugega dela, kakor pisati o klerikalnih izdajstvih nad slovenskim narodom. Naj gre dr. Lampe, obuje naj magari dr. Krekove škornje, ki so mu tako k sreči prirastli, in pogleda naj kroniko klerikalne vlade! Tudi on, čeprav fanatik, bo moral sam pri sebi pripoznati, da se slovenskemu narodu ni v narodnem oziru še nikdar tako slabo godilo, kakor v času klerikalne strahovlade na Kranjskem. »Slovenec« se seveda zvija, kakor kužek, če mu stopiš na rep, kadar dobi iz Dunaja obvestilo, da so klerikalci z nemško vlado skuhali kako novo imenovanje. Ampak tak jezuitizem nas ne bo preslepil. Tisti, ki ima moč v rokah, nosi tudi odgovornost, in to so klerikalci. Za vse krivice, kar se nam jih je zgodilo, se imamo zahvaliti tistim klerikalcem, ki so narodni le ob času volitev, da dobijo svoje mandate. Ko pa se peljejo na Dunaj, tedaj odložijo svojo že itak maj-

hno narodnost na Semmeringu in v državno zbornico prinesejo le klečeplastvo in svoj strankarski fanatizem. Dr. Kreka pa seveda vse to ne moti, da skliče na Limbarsko goro »velik« shod in govori o veliki ljubezni do slovenskega ljudstva in mile domovine, čeprav je klerikalni stranki vseeno, kje vlada, samo — da vlada in gospodari s svojo strastjo, to je glavno.

Najbolj interesantno pri celi stvari pa je pisanje »Slovenca«. Krščansko-socijalni baron Bienenrth je padel. Dokler je bil še ministrski predsednik, so naši klerikalci naravnost klečeplazili pred njim in čim večje batine je njegov sistem zadajal Slovincem, tembolj so mu poljubljali roko.

Ko so videli, da je njegovo stališče omajano in da bo moral iti, pa so si mislili: »Le dajmo ga še mi, da lahko rečemo svojim backom, da smo mi tako močni, da mečemo ministre raz stole.« Zada pa je stala še ena misel, preslepiti druge Jugoslovane in zlesti z njih pomočjo na politično površje. Poleg vsega tega pa si je dr. Šusteršič še mislil, da najde v tej splošni znešnjavi morda, kakor slepa kura zrno, tako on kak ministrski stolček. Šel bi Jugoslovanom vsaj minister krajan, in prav čisto nič ne bi bili nevoščljivi tudi nobenemu klerikalcu, če bi dobil tako ministrsko mesto, samo da bi bil poštenjak in upošteval resnične želje ljudstva ter zastopal narodnostne interese. Da pa gospod Šusteršič ni prišel v poštev, na tem si lahko le častitamo. To bi bil lep zastopnik slovenskih interesov. Kmalu bi imeli pri sodnih lah same ljudi, ki bi jih živ krst ne razumel in ki bi sodili kar na slepo srečo. Koder bi šlo za državno podporo kaki napredni občini, bi bil že Šusteršič zraven in bi rekel: »Ljuba moja vlada, ni treba, ni treba, to so nepatrijotični ljudje, ki škilijo tako — hm — govore, da škilijo, — no vsaj veste, kaj sem hotel povedati...« In potrkal bi prihodnjič pri vladi in rekel: »Dajte našim cvetočim, idealnim zadrgam takole pol milijončka, — bom že napravil, da moji backi poreko amen, če boste hoteli par sto milijonov za barke.« In

zopet drugikrat bi izprosil za škofa pol milijončka, »seveda ne darila, marveč samo brezobrestno posojilo«, zato pa bo plačevala dežela toliko in toliko let profesorje na neki novi nemški realki. Tako bi šlo naprej v neskončno. Hvala bogu, da se to še ni uresničilo in da je ostal dr. Šusteršič oni brezpomembni človek, kateri je bil prej. Da, celo mnogo je izgubil na pomembnosti svoje osebe, ker so doživeli njegovi zavezniki tako strahovit poraz. Skušal pa je vseeno preslepiti druge jugoslovanske poslance in res se mu je posrečilo, da jih je vjel v mreže »Hrvaško-slovenskega kluba«. Slava pa ni trajala dolgo, ker so volileci sami opozorili svoje poslance, da so bile to le limance, na katere jih je vjel Šusteršič. Poslanca dr. Rybař in Gregorin sta zapustila »Hrvaško-slovenski klub« predno je prišlo do kake večje nesreče. Oprostila pa bi se bila gotovo tudi sama, kakor hitro bi bila jasno videla nakane klerikalnega kolovodje. In Šusteršič je ostal zopet sam s svojimi kimovci, samo bogatejši za eno blamažo. Prišlo je delo v parlamentu in prišle so parlamentarne počitnice. Zopet je zavlada v zbornici mir. Potrebo skupnega nastopa Jugoslovancev priznavajo vsi Slovani. Skupen nastop pa je nemogoč pod takim klerikalno-strankarskim vodstvom, kakršno je Šusteršičevo. Klerikalci so zlezli vladi pod plašč in napravili z njo brez dvoma kravjo kupčijo v škodo velikega dela slovenskega naroda, izdali so brez dvoma svoje brate samo za svoje strankarske koristi, zato pa je skupni nastop z njimi tudi skoro izključen. Jeseni se državni zbor zopet sestane. Do tedaj bi se moral najti način, kako bi bilo sodelovanje mogoče. Vršiti bi se morale že sedaj konference, ker je vprašanje zelo težavno, toda stranka, ki bi morala dati inicijativo, se ne zmeni za to. Že ve, za kaj ne. Nič se ne motimo, če trdimo, da se bodo pokazali že do jeseni ostudni sadovi njih kravje kupčije z vlado, ki onemogočuje skupni nastop, sadovi klerikalnega sejma.

Politični razgled

Avstrijski patrioti.

Veliko avstrijsko patriotsko ligo si hočejo ustanoviti klerikalci v Avstriji, ker jim je pogorela tako neslavno njih krščansko socialna organizacija. Tako hočejo sedaj farbat s svojim patriotizmom in le čuditi se je vladi, da dopušča tako ironično imenovanje stranke, ki se iz patriotizma dela samo noreca, v resnici pa škili proti Vatikanu in je najmanj ravno tako protiaustrijska kakor protisvobodomiseln.

Albanija.

V Albanijo se je vrnil mir. Albanci so se začeli že vračati iz Črne gore v svojo domovino. Turška vlada jim postavi porušene domove ali pa jim daje odškodnine za podrti poslopja. Za nekaj časa bo sedaj zopet mir, dokler namreč se turški vladi ne bo zljubilo prelomiti svojih obljub.

Razgled po Kranjskem

r Dobavni razpis. C. kr. ministrstvo za javna dela naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da si namerava e. in kr. vojno ministrstvo pri malih obrtnikih zagotoviti za leto 1912, 1913 in 1914 različne predmete iz usnja za vojaško opravo. Dobaviti je vsakovrstne čevlje, jermena, tornistre, taške itd. Vsak obrtnik se more ali kot član kake, na podlagi obrtne zadruge ali pa kot član zadruge, osnovane na podlagi zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. šteč. 70 (produktivne zadruge, udeležiti dobave; v obeh primerih mora posredovati dotična zadruga. Ponudbe je vložiti, kolkovane s kolekom za 1 K, najkasneje do 7. septembra 1911, 12. ure opoldne pri oni trgovski in obrtniški zbornici, v katere okolišu ponudnik biva, na Kranjskem torej pri trgovski in obrtniški zborci v Ljubljani. Natančnejši pogoji, ponudbeni vzorci, seznam predmetov in cen so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

r Semen za ječmen. Dne 23. avgusta t. l. bo v Miškovcu semenj za ječmen. Spored in izpisek iz poslovnega reda sta na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

r Posebni vlak za izlet gostilničarjev na Bled. Poročali smo, da bo vozil ob priiliki izleta gostilničarjev na Bled dne 17. avgusta posebni vlak. Natančni vozni red tega vlaka je: Odhod iz Ljubljane juž. kolodvor ob 7. uri 1 min. zjutraj, iz Ljubljane drž. kol. ob 7. uri 8 min., iz Vižmarje ob 7. uri 16 min., iz Medvode ob 7. uri 25 min., iz Škofje Loke ob 7. uri 36 min., iz Kranja ob 7. uri 47 min. Na Jesenice pripelje

vlak ob 9. uri 2 min. ter odpelje po odmoru 15 minut na Dobravo, kamor pride ob 9. uri 24 min. Posebni vlak ima torej jako ugoden vozni red. Odpelje namreč približno že četrt ure za navadnim osebnim vlakom. Na Dobravo pa pride za 27 minut pred njim. Vlak ima torej zvezo z vsemi jutranjimi vlaki, ki pridejo v Ljubljano, razven z Dolenjem. Izletniki ob kamniški progi počakajo lahko na vlak na ljubljanskem državnem kolodvoru. Vlak pa je prikladen tudi za one, katerim bi delal poset Vintgarja težave. Ti namreč na Dobravi lahko počakajo na normalni osebni vlak in se proti plačilu 20 vin. odpeljejo naravnost na Bled. Z Bleda odhaja vlak ob 10. uri 18 min. zvečer ter pripelje v Kranj ob 11. uri 39 min., v Škofjo Loko ob 11. uri 50 min., v Medvode ob 12., v Vižmarje ob 12. uri 9 min., v Ljubljano drž. kol. ob 12. uri 17 min. in v Ljubljano juž. kol. ob 12. uri 21 min. Vlak ima torej tudi zvezo z nočnimi vlaki južne železnice, ne glede na to, da vozi z Bleda v Ljubljano samo dve uri.

r Kuharski in servirni tečaj v Kamniku. Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Kamniku priredi letos v mesecu novembru kuharski in servirni tečaj. V ta tečaj se sprejemajo učenke iz gostilničarskih krogov v starosti od 16. leta naprej. Sprejemajo se tudi take učenke, ki se nameravajo posvetiti gostilničarskemu stanu. Dotične gospodične in gospe, ki se nameravajo udeležiti tega tečaja, naj se nemudoma prijavijo gostilničarski zadrugi v Kamniku, najkasneje pa do 13. avgusta t. l. Prvi pogoj za uspeh gostilničarske stroke je vsestranska strokovna izobrazba in zato je želci, da se temu pozivu odzove takoj radostno število udeleženk. Ker se zamore prepustiti na ta tečaj le do 20 učenk, naj se ne čaka s prijavo do zadnjega dne.

r Družbi sv. Cirila in Metoda je podaril g. Vinko Magister, knjigoveški pomočnik v Ljubljani, večje število trdno vezanih knjig za mladinsko knjižnico. Družbi in njenim učencem je zelo ustrezno. Hvala! Prosimo še nadalje darov te vrste!

r Lep dar, 17 K, je prišla Ciril-Metodova družba iz Pulja. Pošiljatelj, gospod brzojavni podčastnik Jos. Kovarčič, je udeležen z darom 5 K, g. strojni podčastnik Štrukelj je daroval 5 K, g. topničarska mornarja Blažica 4 K in g. Lenarčič 3 K. Hvala lepa! Slovenski mornarji, spominjajte se družbe sv. Cirila in Metoda!

r Gosp. Ivan Velkavrh, e. in kr. nadporočnik v p., je izročil družbi sv. Cirila in Metoda 200 K za obrambni kamen v spomin umrlemu sinu Jankotu. Hvala!

r Novomeška Ciril-Metodova podružnica je izročila Ciril-Metodovi družbi po svojem vzornem blagajniku razne darove: iz nabiralnikov, kronski darovi in cena za računske listke 439 K 60 v, poleg tega škatljo odrezkov od smotk in stanjol ter zbirko kuponov od Tostovrške slatine, ka-

terih sta dala brata Kobe 20, gostilna Tuček 4, Žgur 2, neimenovan, skupaj 28, v vrednosti 5 K 60 v. Hvala iskrena!

r Premije za pogozdovanje goličav. Vsled sklepa XIX. občnega zbora z dne 7. junija 1896 kranjsko-primorskega gozdarskega društva v Ljubljani razpisuje se pet premij po 20 K ali po 40 K za uspešno pogozdovanje goličav kmečkega posestva pod sledečimi pogoji: 1. Pogozdovanje mora biti leta 1910 ali 1911 izvršeno ter mora pogozditev obsegati najmanj 0.56 ha = 1 oral. 2. Vrsto lesa in sadik izbere si lahko posestnik po svoji volji, samo morajo biti sadike za krajevne razmere ugodne; nikakor pa ne sme daljava med sadikami več kot 1.50 m obsegati. Posestniki, kateri hočejo za premije prositi, morajo svoje prošnje najdalje do konca junija 1912 pri kranjsko-primorskem gozdarskem društvu v Ljubljani vložiti ter v istih navesti politični okraj, davčno občino, številke parcel in približno ploskovno mero pogozdenega zemljišča. Pogozdovanje prosilcev pregledovalo in presodilo se bode jeseni leta 1912., morda nastali primanjkljaji pri pogozditvi se lahko spomladi rečenega leta popravijo. Premije priznava in prisoja predsedništvo omenjenega društva ter bode isto dovoljevalo premije ali pa v gotovih slučajih tudi samo priznalne diplome razdeljevalo.

o Ljubljanska okolica o

l Vič. Političen bojkot se že kaže pri nas na Viču in Glincah. To so posledice tistih sestankov, katere so prirejali tedaj v dobi občinskega volilnega boja naši tako dobri, tako pohlevni in tako usmiljeni klerikalci. V soboto zvečer so se pripeljali trije delavci iz Ljubljane na kolesih in se ustavili pred gostilno »Na pošti« ter pustili svoja kolesa zunaj. Takoj je eden od naših čukov porabil priliko, da mu je prerezal pnevmatiko. Mislil pa je nato še napraviti prepir v gostilni, kar se mu pa ni posrečilo, ker je oni delavec, Jožef Deltran, zelo mirnega značaja. Ker mu je gostilničar preskrbel prostor, da je lahko spravil svoje kolo, so se začeli kazati klerikalci zelo prijazne onim gostilničarjem, ki so naprednega mišljenja.

l Dober človek je Oražem, po milosti deželnega odbora še vedno župan v Mostah. Ko je umrl bivši občinski tajnik, ki radi bolezni že tedne ni mogel opravljati svojega posla in je vsled tega tudi resigniral na svojo službo, je jel župan Oražem govoriti, da pokojnik ni zapustil v redu občinske blagajne. Čudno, čudno, da se je na to spomnil gospod župan še le po smrti bivšega tajnika, ko je le-ta že zdavnaj imel v uradu svojega namestnika. Nič ne rečemo, kdo je imel ves čas ključe, tudi od občinske blagajne? Gospod Oražem, zakaj obrekujete sedaj mrtveca, ko se ne more brariti, dočim ste lepo molčali, ko je še živel?!

1 Dravlje. Dravlje so potale svetovno znana — vas, vse se zanima za nje, in kaj bi se ne? Šentviškemu fajmoštru Zabretu je tako všeč v Dravljah, da ni zadovoljen samo s kronicami, ki mu jih prinesejo romarji v cerkev sv. Roka, hoče imeti tudi kronice, ki se zaslužijo v gostilni, zato pravi, da bode letos upeljal tako, da bode med mašo gostilno zaprl, potem pa pojde za birta k Mihelnu, no, prav imenitno. Pa tudi čuki imajo posebno vroče želje, hočejo namreč tako kot so napravili v Vodica na Gorenjskem, kjer so iz gasilnega doma gasilno orodje zapeljali v neko staro leseno šupo, gasilni dom pa spremenili v telovadnico za čuke. Tudi to imenitno, kaj ne? A nad vse imenitno pa je delo naših velemož. Ti so tako praktični, da so pripeljali v vas veliko mlatilnico, postavili jo sredi vasi, zapodili motor ter mlatili prazno slamo od lanskega leta, vse je drlo skupaj, staro in mlado, ter gledalo, kako je stroj požiral prazno slamo in jo zopet izmetaval. Sedaj pa, ko je čas mlače, pa mlatilnice ni in Draveljci morajo mlatiti s cepci. Imenitno, hudomušneži pravijo, da so Draveljci vprizorili to nalašč, ker je letos tako suho leto, da ni mogoče dobiti žabe za žegnansko nedeljo in da mislijo resno vnaprej imeti za svoj patrohat prazno slamo.

1 Umrl je te dni v Zgornji Šiški gospod Jakob Matjan, posestnik in lastnik dobroznane gostilne »pri kamniti mizi«, po daljšem bolehanju v 75. letu starosti. — Pokojnik je bil radi kremenitega značaja dobro poznan širom domovine in je veljal za enega najboljših in najvzornjših gostilničarjev iz dobrih starih časov. Zaradi njegove milosrčnosti ga bodo pogrešali zlasti občinski reveži, katere je vedno rad podpiral. Njegovo domovanje ima zgodovinsko vrednost, ker je bilo, kakor znano, tudi rojstna hiša prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika. Gospod Matjan je bil podporni član mnogih narodnih društev, soustanovitelj šišenskega »Sokola« in častni član šišenske podružnice Ciril - Metodove družbe. Bodi značajnemu možu ohranjen časten spomin!

o Dolenjske novice o

d Vače. Ker naša slavna čokolada ne najde drugega zagrinjala, da bi zakrila svojo velikansko blamažo ob priliki blagoslovljenja društvene fane, zato se zaletuje v napredne fante in može kakor krvoločni brencelj. V kaplanijskem zidovju so torej pogruntali, da so jim nevošljivi tiste fane, za katero, kakor pravijo, so prispevali zavedni katoliški možje in fantje, v resnici pa so jo kupile le stare vdove in device s »poverbanim« denarjem. Vaša fana je za nas toliko, kakor stara »batiranka« in nihče se ne bo ozrl nanjo, če jo nese te vsako nedeljo v Zapše pod Franceljnov

kozolec. Nabavili smo šolsko zastavo, ker vemo ceniti njen pomen. Vaša fana vam pa služi edino za izzivanje naprednih društev ter se zbira pod njo cvet pretepaških Čukov, kar so pokazali v nedeljo, dne 23. julija, ko so v cerkvi napadli napredne fante, da je tekla kri; in le preudarnosti naših fantov se je zahvaliti, da ni prišlo do splošnega tepeža. Tako spoštovanje imate torej klerikalei do cerkve, ravnotako pa spoštujete tudi največje praznike. Na dan sv. Rešnjega telesa ni bilo videti na nobeni klerikalni hiši zastave, na dan čukarske slavnosti pa jih je kaplan dal razobesiti raz vsako, s koli podprto in od dima očrnelo hišo. Kar se pa tiče pijančevanja, vam lahko povemo, v kakšni toaleti se je našla nekoč neka sedanja obermarinarica, do nezvesti pijana, pod nekimi stopnicami. Če bi pa še to ne zadostovalo, si bomo bliže ogledali tistega človeka, ki pogosto prišvedra ob pozni nočni uri z vodnikom do kaplanije. Pijačo stanovalec v kaplaniji pa odločno odklanjamo, ker nismo črni gavrani, da bi se lovili na alkoholne limanice. Če bomo še nadalje izzivani, potegnili bomo krinko raz obraz tudi tistim krepostnim pobožnjakom, ki v cerkvi obračajo oči, kakor bi jih božje lomilo, zunaj pod kakšnim kozolcem pa pozabijo na zvestobo zakona. Povedali bomo tudi, da mora omožena žena bežati iz lastne hiše pred nesramnim pohotnežem. Imate na vesti črna dejanja in ako jih spravimo na solnce, bo cvrčalo in pokalo v marsikateri hiši. Vzemite si pa pogum in potrkajte na svoje grešne prsi, ne vpijte pa: »Mi smo pravi katoličani.« Vaše katoličanstvo ni vredno počenega groša, marveč je le pretveza, pod katero uganjate svoje hinavstvo. Kje je najti toliko kletve, tepeža in zmerjanja, kakor ravno pri najbolj zagrizenih klerikalcih? Mož pretepa ženo, pijana mati hčer itd. Da bi škandale v svoji stranki prikrili, napadate nas, toda vsaka psovka pade nazaj na vas. Ako nas boste morali poslužiti se stvari, ki jih ne spravljamo radi v javnost, se boste še britko kesali, in takrat vam tudi vaš zaščitnik Majdič ne bo mogel pomagati, četudi se za vse bolj briga, nego za svoje stanovske dolžnosti. Kaj njemu zato, če botri po več ur čakajo na krst, ali če bolnik zaradi njegove malomarnosti umre nepreviden, on ima drugega dela čez glavo. Segli ste 25 let nazaj v dobo življenja župnika Budnarja in kaplana Poklukarja. Tudi izza tistih časov vam lahko postrežemo z marsikakšno pikantno dogodbico, n. pr. kako so se takrat »veringlčki« služili itd., to pa le, kakor že rečeno, na vašo željo. Takratni trgovci in gostilničarji so bili pač tako dobro situirani, da jim ni bilo treba zaradi enonedeljskega dobička debelo gledati. Menda pritiska ta neznosna vročina pasjih dni na vaše že itak razgrete možgane, da že več ne veste, kaj pišete, zato vam pridejo prav vsakovrstne laži, le poštenega nič. Vzemite v roko veliko brezovo metlo ter pometite pred

lastnim pragom, ker imate smeti na kupe. Dobro pa si premislite, predno to delo poverite nam, kajti grozno se bo kadilo.

d Iz Litije. Poročilo v »Slovenskem Narodu«, da je deželno sodišče ustavilo preiskavo proti Kobilčarjevemu Jurčetu zaradi pomanjkanja dokazov, nas je naravnost razočaralo. — Očitano se mu je, da laže, da je kolikor toliko prizadet, in ako danes še dodamo, da je znano zadevo **on in-sceniral**, no, potem je menda dovolj jasno. On se sicer izgovarja s tem, da je svojim ljudem le naročil, naj pazijo, da kdo ne ponesnaži hiše, o vsem drugem ne ve ničesar. To pa je impertinentna laž! Ako bi te ljudi zaprisegli, dokazalo bi se prav kmalu, je-li Jurče prizadet ali ne. — Jurčeni ne spoštuje svoje matere (sram ga bodi!), ampak bo pustil, da bo kaznovana, samo da bo on župan (lep župan!). Pričakovati pa ni od stare bogaboječice žene, da bi po krivem prisegla, od žene, ki ni iz **lastnega nagiba** izlivala gnojnice in ravno tako tudi ne od njegovega brata, ampak poudarjamo še enkrat, da je celo zadevo **in-sceniral** Jurče; torej **v preiskavo z njim in sicer pod prisego!** Videli bomo, ako bo potem še govoril: »Naj le pišejo, se bodo že naveličali, meni se ne bo nič zgodilo, za to bodo že drugi (Lampe in Šusteršič) skrbeli. Ali ni to sramota za župana, da stopajo ljudje v stran pred njegovo hišo, ker se boje, da bi ne bili politični z gnojnico? — Sicer pa kaj pravimo »župana«, saj ne bo on župan, ampak šmartenski dekan. Jurče ne bo smel sam storiti niti najmanjše stvarice, to nam dokazuje, da že v nedeljo, ko je praznovala šmartenska požarna bramba svojo 25letnico, ni smel razobesiti zastave. Kaj pa ko bi kdaj bilo treba požarne brambe? On je ne potrebuje, njemu zadošča golida z gnojnico.

d Pod voz prišel. Pred par dnevi se je peljal posestnikov sin Alojzij Ravnihar s Kresnic, v sodnem okraju Litija, z vozom, ki je bil z moko težko obložen, iz Kašlja proti Jevnici. Zunaj vasi Slapnice je prišel na precej hud klanec, ni se mu pa zdelo potrebno voza zavreti. Konji voza niso mogli več vzdržati in so začeli dirjati na yso moč. Pri tem je izgubil njegov 9letni brat Josip Ravnihar ravnotežje in je padel pod voz, ki mu je strl prsni koš. Deček je umrl par minut pozneje.

d Novo mesto. Kadar se vrši kaka poroka, se navadno nabere več ljudi, bodisi razdovednežev ali sorodnikov. Ne dolgo sta se vršili dve poroki v Novem mestu. V cerkev je pripeljala svoja otroka gospa, koje služkinja je bila nevesta. Otroka sta bila v tej vročini v kratkih nogavicah in sandalih. Službo opravljajočemu priletnemu pastirju božjemu pa se je zazdelo pohujšanje, da hodijo otroci v kratkih nogavicah in sandalih in tedaj je stanovitni mož nahrulil gospo, da naj izgine iz cerkve z 8- in 10letnima otrokoma, da ne bo sta vzbujala tako groznega pohujšanja. Pri tej nahrulitvi se je božji namestnik

najbrž spomnil Kristusovih besed: »Pustite male k meni priti.« — Da pa ne bo postni dušni pastir pri cerkvenem opraviilu v večni nevarnosti pohujšanja, bi se nam zdelo priporočljivo, da se angeli, nedolžni otročiči, Jezus na Križu in drugi svetniki in svetnice po altarjih in stenskih podobah oblečejo v pelerine, jerhaste hlačice, halje, kute in žametne kožuške. Končno pa, pamet je boljša kot žamet.

d Kandija pri Novem mestu. Vas Kandija je od nekdaj znana po svoji nevarnosti zaradi pretepačev, ker se v tej klerikalni občini vse premalo skrbi za javni red in mir. Vedno se slišijo pritožbe o surovinah in pretepačih, ki ne puste v mraku mirnega potnika skozi vas. Pred kratkim so zopet napadli trije razgrajaci dva mirna voznika, ki sta se peljala skozi Kandijo in komaj ušla napadalcem, ki sta jih v mestu ovadila orožništvu, ki bo dalo pretepačem primerno plačilo in izpričevalo. V interesu splošne varnosti je, da bi zlasti ob nedeljah in praznikih v mraku patroliralo orožništvo po Kandiji, kakor se je to vršilo lani radi večnih nemirov. Pripomniti je treba, da je vas Kandija v mastni in klerikalni fari Šmihel, kjer se duhovni pastirji malo brigajo za vzgojo svoje črede, kajti mnogo se brigati tudi ne morejo. Župnik je v večnih skrbah, kaj bo s polnimi vrečami po smrti, kaplani se pa preveč posvečajo posvetnim brigam in telesnim zadevam bližnjih in daljnih, kakor so jih sploh pripravili v lemenatu. Še niso izginili iz spomina znani Fröhlich, njegovi predniki in zadniki, znani po raznih čednih stvarih pri volitvah, pred in po volitvah. Zatorej se ni čuditi, da rode njihova izobraževalna društva take sodove. Najbrže so ti vedni pretepi in napadi priprave za mladeniški katoliški shod v Ljubljani.

d Z Dolenjskega se nam piše: O grozni vročini pišemo, ne razmišljamo pa o nasledkih te vročine. Na Dolenjskem je doslej bila huda vročina; ob morju na Primorskem ni bila hujša. V Gorjancih je bilo nekaj dežja, drugod pa nikjer že več ko štiri tedne. V Beli Krajini je navadno bolj vroče, saj je vegetacija tam za 14 dni naprej, letos pa je bila tam tropična vročina. Po Gorenjskem, v kamniškem okraju, je bilo večkrat kaj dežja, na Dolenjskem ne. Kulture so v kamniškem okraju precej lepe, pri nas na Dolenjskem ne. Najboljši travniki ne bodo dali ene četrtine otave normilnih let. Prva košnja je bila obilna, četela je bila lepa, ali vse to ne zadošča za toliko živine, kakor jo imamo na Dolenjskem. Paše ne bo in krmili smo nespametno, ko smo imeli dosti. Pa živina se bo že preživljala, ljudje pa ne lahko. Zimska žita, oves, so dobro obrodila, — ali zdaj: fižola ne bo, zelja repe, ajde ne bo dosti. Tri pridelki dajo polovico živeža na naši kmetiji. To, kar bo, bo dobro, imelo bo dosti sladkorja — ali zimska žita ne bodo mogla nadomestiti pomanjkanja navedenih živil. Treba bo več krav, da bo mleko

več redilo, in več kokoši. Vinograd bo nemara dobro rodil, ali kaj vino, če ni kaj v želodeu! Mrva bo draga; prišli jo bodo iskat iz drugih dežel in naš kmet jo bo prodajal, da bo dobil kaj denarja za državne dridnante in za svoje škarpe, pa bo potem njemu na podu primanjkovalo. Pesa, korenje ne moreta naprej. Ta dva sadeža in nekaj koruze dajeta mast svinčetom; vinjska mast bo draga in nemara tudi svinčina. Na deželi bomo že kako prebili dolgo zimo, kako bodo v mestih in večjih mestih, je pa druga; kmet ne bo imel kaj prebitka, bode moral še sam kupovati spomladi žito, ker bo to, kar ga ima, moralo nadomeščati koruzo, ajdo. Tako je in bo na Dolenjskem. Na Notranjskem je ravno tako, ob Primoju je hujše, na slov. Štajerju je tako, kakor je na Dolenjskem. Sadja tudi ne bo dosti. Tako pa je po vsej Evropi. — Katoliški duhovniki nečejo prirejati procesij za dež. Vsegamogočni so, pa vendar nečejo, dokler ne bodo farovške greznice prav hudo smrdele in zanesljivo oznanjevale dež; potem dobimo procesije.

d Muljava. Majhna je naša vas in malo je bilo do sedaj zanimanje za politične homatiije. A kakor hitro pa je začel lesti klerikalizem iz svojih lisičjih lukenj, toliko bolj raste zavednost med naprednimi somišljeniki. Saj posebnega se ni bati, kajti naša vas je skoziinskozi naprednega mišljenja, a vendar pa ne manjka nikjer izdajalcev. Povsod je par hinavskih podrepnikov, ki delujejo le na to, da se zaseje razdor in sovraštva med vaščani. Je namreč neko človeče, po imenu »Štent«, ki z vso svojo hudobijo in nesramna lažjo vleče nekatere naše ljudi za nos. Najbolj je hud na »Slovenski Dom«, ker je tako »brezverski«, da niti slišati o njem ne sme. Mi pa dobro vemo, da taki »mokratje« kot je Štent, res ne morejo slišati resnice iz »Slovenskega Doma«, ker so vajeni le »Lažiljubovim« lažem. — Pri nas se bodo, kot povsod letos, vršile občinske volitve. Ker se do sedaj nismo udeleževali volitev, določili so kar med seboj: ti boš odbornik, ti svetovalec, ti pa župan itd.; potemtakem je umevno, kako so gospodarili. Prišlo je tako daleč, da moramo plačevati 130% občinskih doklad in tako čez 25 let. In sedaj šele so se začeli dramiti tudi tisti, ki so do sedaj slepo verjeli nekaterim klerikalnim analfabetom. Toda sedaj mislimo, da bo konec teh starokopitnih častihlepnežev po županskem stoleu. — Ne moremo si kaj, da bi tudi o naših pristaših s Krške doline ne spregovorili par besedi. Tam se tudi vrše občinske volitve. Smešno je gledati krška dušna pastirja, kako letata in se pehata drug za drugim za pooblastilo. Posebno pa sta se spravila nad vdove. Kakor je nam znano, se krški kaplan pri vdovah prav razume, kajti skoro pri vsaki dobi pooblastilo. Bog vedi, kaj vse ji obljubi, da jo bo kar gorko v nebesa spravil, ali pa še kam drugam, če mu pooblastilo da. Ve pa kaplan za vsako, še celo na Muljavi je

iskal vdov. No, pri nas se pa bolj Štent razume z njimi, zato je pa on spremljal kaplana ter mu bil za tolmača. Mi pa pravimo: Može in vdove, le mokre cunje v roke in poženite vse »saparje« in kaplane, kadar bodo še okoli vas iskali občinskih pravice.

d Iz Št. Janža. Nekdo zopet obira naše Sokole po »Lažiljubu«. Pa saj se poznamo. Izzivati hoče dotičnik, da bi kazali surovost, kar je pa le pri čukih v modi. Jeziti mora grozno naše »prijatelje«, ker delamo mirno, tiho in vstrajno. Suše pa ne trpimo nikake, kajti nam ne gre za število, ampak za pravo delo sokolsko. Za »Sokolski dom« se pa nam nič ne mudi, ker imamo dovolj prostora za telovadbo i po zimi i po leti. Prihodnjič si pa ogledamo sliko »Katoliškega izobraževalnega društva«. Naj tudi izve malo slovenska javnost o »slavnem« kat. izobraževalnem društvu in njega društvenikih!

d Iz Šent Janža na Dolenjskem. Pri nas imamo hudo vročino kakor drugod; vsled tega tudi občutno sušo, ki se pozna povsod, le v Gaju pri »žegnanemu« Lojzetu ne, ali kakor mu nekateri pravijo, hofkaplan numero 2. Pa kako to, da v Gaju ni suše? Potrpitate malo, takoj izveste vse od konca do kraja. Ali še nič ne veste, da Lojze škropi svoje polje s solzami, ki jih prelija vsled bližajočega se slovesa od dobre farovške tete. To vam je jamranje in javkanje, da se Bogu smili. Po pravici se je bati, da mu ne iztečejo nedolžne oči in ne uvene prej tako cvetoči obrazek. Oh, kaj bo pa šele takrat, ko se bo srce trgalo od srca? Ako bi imel srce trdo in mrzlo kot kamen, bi se mu omehčalo in ogrelo vsaj za deset stopinj R. Oh, ubožček, kako ga preganja nemilo usoda. Da, to niso šale. Pomislite, 10 let srečne ljubezeni, zdaj pa boh tista pela: »Oh zdaj pa zdaj, pa nikdar več, ljubezen moja preč je preč.« Kaj se če, vse na svetu enkrat mine. Pa to še ni glavna stvar. Z odhodom farovške tete bodo minili tisti večerni poseti, ko se je tako prijetno srkal jabolčnik in lizali krožniki od golaža. Seveda, doma se ne dobi kaj takega. To vse dobro ne Špinceljnov Micelj, ki ga večkrat vidi, kako se mu gredoč v farovž sline cede po dobrih oblikih, ki mu jih pripravlja ljubeznjiva farovška teta. Nazaj grede pa se oblikuje, kakor farovski maček, ki je ravnokar kaj mastnega pogoltnil. Kdo ve, morebiti pa v ponočnih in večernih urah molita rožni venec, saj je on znan kot najboljši fant in Marijin družbar cele fare. Pa to ljudje ne verjamejo, ker takrat, kadar ne gre v farovž, jo potegne gori v Srednik, kjer se pri svitu čukovskih žveplenk ljubkuje s svojo drugo ljubico. To pa tudi nekaj nese. Vsak po svoje.

d Kal. V petek popoldne okoli 3. je izbruhnil nenadoma silen ogenj v velikem dvojnatem kozolecu posestnika Mišmaša v Kalu. Kozolec je bil lesen, krit s slamo in poln poljskih pridelkov. Ogenj je preskočil bliskovito hitro na sosednje hiše in v

par minutah je gorelo v vasi 15 hiš in okoli 50 gospodarskih poslopij. Pogorel je tudi stolp podružne cerkve sv. Lucije. Zvonovi so razpočili in padli iz zvonika. Kmetom je pogorelo vse, kar so imeli shranjenega v svojih gospodarskih poslopijih, vsa oprava in obleka v hišah in tudi nekaj živine po hlevih. Pri gašenju je dobil samo eden gasilec lahke poškodbe. Zažgal je Mišmašev 9letni sin, ki puši večkrat cigarete. Videli so ga namreč, da je bežal od kozolca, ravno ko je izbruhnil ogenj v njem. Skupno škodo cenijo na 85.840 kron, zavarovalnina pa znaša le 26.100 kron.

d Iz Št. Jerneja. Odkar je prevzvišeni škof razposlal na deželo mlade kaplane, ni več ljubega miru. Kakor pojaci so! Cerkev jim ni več sveta, edino volitve pa »Čukularnea«. Ni jim več mar božja beseda in Kristusovi nauki, ampak zabavljanje nad mirnimi in poštenimi ljudmi, nad onimi, ki ne verujejo njih strankarskim namenom in ne trobijo v njihov rog. Tako se godi že tudi pri nas; posebno sedaj pred bližajočimi se občinskimi volitvami. Napele so že vse strune. V »Domoljubu« št. 31 je neko dopisunče kričalo o liberalcih, češ da so že razposlali svoje trabante na vse strani pobirat pooblastila in priporočat svojo liberalno kramo ter da imajo silno slabo vest pri tem. No, liberalci pač nimajo slabe vesti in tako črne duše, kakor jo ima mogoče »Domoljubov« dopisun, ki se je najbrže pri svojem pohodu preveč navedel — in se jim tudi ni treba bati, kakor njemu, da če bo zmagala »Kmetska stranka«, da bi se mu potem možgani skisali. No, in kaplančki imajo sedaj veliko opravila. Dan na dan dirkajo z bicikli agitirat za Rebselovo stranko. Dopisun pravi v »Domoljubu« svojim pristašem, da je zadostno, da so se voditelji tega gibanja zredili od vaših žuljev. Vprašamo, kdo pa se redi najbolj od kmečkih žuljev? Ali ne ravno farovška gospoda. Najbolj pitani so ti gospodje. Vsak župnik si nagromadi lepe tisočake v naši fari. Ali res mislijo ti farovski gospodje, da bodo s svojo strahovlado uničili tiste, ki ne sledijo vzgledom njihov delovanju. Ta družba smatra za človeka le še tistega, ki zna prav hinavsko kimati. Ne poznajo več vzvišenega nauka Kristusovega, ki pravi: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Ti vero in ljubezen učeči božji namestniki poznajo le še hinavsko politiko. Mi pa bomo šli neovirani naprej za dobro stvar in volili tiste moše, ki se ne znajo hinavsko zakrivati, ampak ki bodo povsod storili svojo dolžnost za korist in blagor občine.

Z Dvora, dne 8. avgusta t. l. Včeraj smo pokopali pri nas 29letnega kovača Karla Poženela. Pokojnik je bil odločen naprednjak in je pri obeh zadnjih volitvah glasoval za naprednega kandidata. Pri nas se vsiljuje vedno bolj bolezen jetika, kateri je tudi pokojnik podlegel. Ljudje pač vse premalo verjamejo, da se ta bolezen

naleze. Rajni kovač je bil skrben gospodar, zato se je pred par leti zavaroval pri banki »Slaviji« za 2000 kron na življenje. S tem je mladi vdovi vsaj deloma oblažil njene težke skrbi. Blag mu spomin!

d Trebelno. Tudi kaplan Janez Šešek je na dan državnoborskih volitev očital tankaj službujočemu tit. stražmeštru Brolihu, da pristransko postopa, ker ni hotel na njegovo zahtevo liberalce iz volišča spoditi. Kajti orožnik je vedel, da imajo liberalci ravno tako pravico kakor jo imajo klerikaleci, zato on tega ni storil. Da je pa to zlobno in hodobno očitaje kaznivo, Šešek zvedel dne 5. avgusta 1911 v Mokronogu, ko mu je gosp. sodnik prebral obsodbo, ki se je glasila na 20 K ter povračilo stroškov, njegovi pristaši pa v zapor. Kaplanu ni vse izgovarjanje nič pomagalo, dasiravno ga je zagovarjala Peganova pisarna. Gosp. kaplan, tukaj se vidi, kako ste morali vi, kakor tudi z vami vred kaznovani vaši pristaši, takrat odsotnega državnega poslanca Hladnika nalagati, da je on vaše laži še v državnem zboru trosil. Mi smo prav zagotovo mislili, da bo gosp. Hladnik pripeljal z Dunaja onega (?) človeka, da bo obesil vse liberalce na onem mestu, kjer je kaplan kres žgal ter se prav ljubeznivo z nežnim spolom zabaval. Gospod kaplan, tudi vam povemo, da kdor visoko leta, presneto nizko pade, kajti tudi za vas imamo dosti gradiva. Capito.

d Iz Boštanj ob Savi. No, prelubi dopisnik »Domoljubov«, kaj bo pa zdaj? Oh, gospod kaplan morajo na ukaz stran. Kaj bo z župnikom, kaj z organistom, kaj z vso faro boštanjsko? Kaj je pomagalo vse kričanje po »Domoljubu«, in uboge noge, kako so letale po hribih in dolinah od volilec do volilec. Kaj je zaleglo 800 plakatov? Zgornji trije so prejeli pri sodnji za nalepljenje »nagrada«. Eden plača kazni 100 K, drugi 50, tretji pa 10 K. Pri prihodnjih volitvah naj pa še farovška Zala pomaga. Boštanjci, zdaj vidite, kdo dela prav, kdo dela nemir in zdražbo v naši fari. Proč s takim župnikom, ki hoče biti naslednik Kristov, ki je oznanjel le ljubezen, a ta pa seje samo prepir in sovraštvo!

d Št. Lambert. »Slovenec« poroča, da je gorelo v prodajalni tukajšnjega trgovca Fr. Železnika. Mi to poročilo izpopolnjujemo. Preteklo soboto so namreč vzeli orožniki trgovca Železnika in ga gnali v preiskovalni zapor, ker je na sumu, da je sam zažgal, da bi dobil zavarovalnino. Železnik je strasten klerikalec.

d Tirna pod Sv. Goro. Lažnjivi dopisnik »Lažiljuba« piše, da se ni ničesar slišalo o nas, dokler ni kubikar Ježek prišel tesat k nam. Toda, dopisnik »Domoljubov«, tukaj je vladal lep mir, dokler se ni na slabo stran spreobrnil naš župnik Knizek, ki je tudi »Domoljubov« dopisnik. Seveda mu mora pomagati tudi kaplan Majdič iz Vač, ker sam prepočasi misli, da bi bil dober dopisnik. Gosp. župnik Knizek, lep dušni pastir ste, ker namesto lju-

bezni sovraštvo oznanjate, namesto miru pa zdražbo, da bi se pobijali, kakor je v vaši stranki navada. Če je naša stranka slaba, je vaša še tisočkrat slabša. In gospod župnik, sedaj pa po vašem: zob za zob, kakor vi, tako mi! Nam je znan duhovnik, ki mu je star, že siv mož očital, da pri propovedi laže, poznamo fajmoštra, ki ga kuharica lasa in znan je nam dušni pastir, ki mu pride kuharica v zakristijo zapovedat, kdaj da mora priti domov, če mašuje pri podružnici. Podrobnosti pozneje, če Knizek ne bo pustil naprednih Tirjanov v miru. Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce! Na svidenje!

o Gorenjske novice o

g Iz Begunj. Kakor čitamo, je vročina skoro po celem svetu neznosna. Tudi v našem, sicer mirnem kotičku ni prizanesla, kar moramo tem bolj občutiti, ker kljub temu, da imamo »Mravljince« pred nosom, nam manjka vode. Vzroka ne bomo preiskavali, dotične oblasti, katere so zato poklicane — tako saj upamo — bodo potrebno ukrenile. — Ker pišemo že o vročini, ne smemo zamolčati, da je vplivala jako močno na našega, pri ženskem spolu jako priljubljenega župnika Jaka, kar je dokazal s tem, da mu ni dalo v četrtek ponoči spati ter je lazil še v pozni uri, kar pri njem, mimogrede omenjamo, sploh ni nič nenavadnega, po Poljčah ter je potem skrit za nekim plotom prisluškoval pogovore poljskih fantov ter pazil, kakor mačka na miš, da bi kaj ugodnega za-se vjel. — Ker so se fantje slučajno o njem in mogoče tudi o »puncal« ali »marinaricah« pomenjkovali, je skočil izza plota med nje, kakor sosedov petelin na sosedovega ter grozil Purgarjevemu, da ga bode oklofotal, na kar pa ta kot pameten in miren dečko ni reagiral, ker drugače bi jo bil naš lepi Jaka pošteno izkupil. Ker je videl, da se fantje nočejo spuščati z njim v boj, razkropiti pa se vendar niso hoteli, jim je v sveti jezi grozil, da jih bo ukrotil že še z revolverjem. — Opozarjamo slavno oblast in orožništvo, da se malo pobrigajo za tega gospoda, ker prislovica pravi: »Orožje ni za otroke.« To za enkrat, imamo pa še precej mastnega in tečnega na razpolago.

g Iz zminске občine. Volitve v naši občini, ki so razpiane za dan sv. Roka, dne 16. avgusta, škofjeloškemu župniku in njegovim podrepnikom ne dajo miru. Nič jih ne ovira, da ne bi v potu svojih obrazov agitirali od hiše do hiše za svoje od farovža odvisne kandidate in od volilcev pobirali glasovnice. Možje! Glasovnice nikomur iz rok! Na te glasovnice zapišite imena onih kandidatov, ki so jih izbrali kmetje brez pritiska iz farovža. Pametni kmetje iz cele naše občine itak dobro vedo, da bi kandidatje, ki nam jih priporočajo farški podrepniki, morali v slučaju, da bi bili izvoljeni za občinske odbornike, izbrati za župana popolnoma nezmožnega Koharja,

ker tako hoče in zahteva škofjeloški župnik. Tak župan, kakor je Kohar, pa bi bil prava nesreča za našo občino. Kmetom v naši občini se sedaj nič dobro ne godi, kajti davki so veliki, draginja je velika in delavcev primanjkuje. Potem bi pa bilo v tem oziru še slabše, ker bi na občini ne bilo pravega gospodarja, ki bi preprečil velike doklade. Kaj bi vse morali sklepati taki občinski odborniki, ki so odvisni od farovža, si lahko vsakdo misli. Novi, občutni stroški bi narasli s prezidavanjem cerkve, popraviljem mežnarjev in drugih cerkvenih naprav in vprašanje je, če bi jim še vse te dosedanje naprave zadoščale? Ali bi si ne mogli nekega lepega dne še kaj novega izmisliti. In kmet bi moral potem globoko v žep seči, izprazniti doma vse skrinje, bajte bi se pa podirale in polje bi ostalo neobdelano, ker bi primanjkovalo potrebnih sredstev za pravilno lastno gospodarstvo. Žene, starčki in otroci bi doma morali stradati, odrasli možje bi se pa morali klatiti po svetu s trebuhom za kruhom. To vse bi utegnili priti nad našega kmeta, če ne bo pameten in se ne postavi na svoje noge. Kmetje, vzdramite se! Res je, da ima kmet sedaj na polju vse polno dela, vendar so tudi te volitve velikega gospodarskega pomena. Niti en trenotek bi kmet ne smel sedaj opustiti misli na volitve v naši občini. Kakor si bode kmet sedaj pri volitvah postlal, tako bo ležal cela tri leta. Zatorej na dan volitve opustite vse delo in pojdite na volišče. Dovolj časa ste, kmetje, tavalili v temi in se dali komandirati od škofjeloškega župnika. Sedaj je prišel trenutek, da pokažete svojo moč, točnost in odločnost in da izvolite za odbornike v občini take moč, ki jih izberete sami, ne pa kak župnik. Te moč za odborniške kandidate so samostojno misleči kmetje naše občine že izbrali in jih sedaj naznajo volilec s posebnimi listki. Vse poznate. Če so za-se dobri gospodarji, bodo gotovo tudi dobro gospodarili v občini. Z mirno vestjo se smete zanesti na te kandidate. Kaj pa hoče župnik doseči v občini pod županovanjem Koharja, mora biti vsakemu na prvi pogled jasno, Kohar bi se župniku ne upal ničesar ugovarjati. Zato pa vsi za samostojne kmetijske kandidate, ki so: Za prvi razred: Odborniki: Franc Kržišnik (Presečnik), Sv. Ožbolt; Franc Rupar (Župeca), Sv. Andrej; Tomaž Prevodnik (Brdar), Brodi; Gregor Krmelj (Stanišnik), Staniše; Pavel Demšar (Jejlar), Log; Janez Bernik (Kartel), Sv. Ožbolt. — Namestniki: Franc Sever (Krnček), Puštal; Franc Franko (Frankove), Gabrovo; Jožef Košir (Košir), Valtarski vrh. — Drugi razred. Odborniki: Pavel Vodnik (Vrbano), Brodi; Valentin Sušnik (Rohitnik), Breznica; Franc Oblak (Poličar), Puštal; Janez Oman (Karlin), Zminec; Janez Potonik (Mežnar), Sopotnica; Franc Krajnik (Okrogelčan), Sv. Florijan. Namestniki: Jožef Bergant (Kožuh), Sv. Barbara; Janez Sever (Jurjove),

Puštal 19; Janez Kalan (Kalan), Breznica. — Tretji razred. Odborniki: Luka Dagarin (Martanca), Puštal; Franc Brnard (Malandž), Hosta; Janez Florijančič (Bernk) Sv. Barbara; Franc Hribnik (Žagar), Puštal; Martin Prevodnik (Matevšove), Bodovlje; Janez Rupar (Kovač), Sopotnica. Namestniki: Janez Rupar (Šink), Sv. Andrej; Blaž Nartnik (Lovriče), Puštal; Juri Stanonik (Malinsk), Log.

g Iz škofjeloškega okraja. Dninar Andrej Pogačnik s Studenega v škofjeloškem okraju je padel pet metrov globoko z odra in si pretresel možgane ter zlomil levo roko.

g Moravče. Kakor smo že poročali, se vrši dne 20. avgusta v Moravčah velika pevska slavnost ob priliki društvene 20letnice, spojene z 10letnico prostovoljnega gasilnega društva in otvoritvijo »Zadružnega doma«. Vse kaže, da bo ta dan dan veselja, dan, kakršnega še ni doživela moravška dolina. Daleč na okrog se vršijo priprave za poset našega slavlja. Priglasilo se je že mnogo pevskih in drugih društev, med njimi tudi kamniška »Lira«, ljubljanski »Slavec«, šmartinski »Zvon« in »Ljubljanski Zvon«. Vsakemu bo nudila slavnost mnogo razvedrila. Staro in mlado bo našlo priložnost se razveseliti ob čaši vinca in pive, skrbjeno pa bo tudi za dobro postrežbo v jedi. Kogar bodo srbele pete, se bo lahko zazibal ob taktu valčka, za »muzko« pa bo skrbela polnoštevilna rudniška godba iz Trbovelj. Svetovni muzej s čudovito abnormiteto, ribolov, slepa sreča, šaljiva loterija, šaljiva pošta itd. bo povzročilo mnogo smeha in zabave. — Torej dne 20. avgusta vsi na slavnost v Moravče.

g Moravče. Gospodje bi radi, da bi bile napredne gostilne vedno prazne, zato že v »Domoljubu« grozijo, da bodo povedali imena tistih krčmarjev, ki točijo vino in pivo med cerkvenim opraviлом, če pridejo gosti. Kar korajžo! Za reklamo se vam že v naprej zahvaljujemo. Toda smešni so vendar ti naši ljudski »prijatelji«. Ali naj morda točimo takrat, kadar ni gostov? — Naj pa tehant pošlje svojega mežnarja s »pušico« pobirat v cerkev takrat, ko bo prazna.

Napredni gostilničarji.

g Češnjice pri Moravčah. Klerikalci se vedno in povsod »poštekajo« s svojo katoliško izobrazbo. Tako tudi pri nas, kjer se redi nekaj »Čukov«, v kojih debele glave vlivata modrost nadizobraževalca kaplana Lovšin in Demšar. Strastno zajemajo ti »Čuki« pri imenovanih gospodih izobrazbo in nedavno so pokazali, kaj znajo storiti na podlagi naukov svojih »feldbelnov« in cestarjev. Ponesnažili so s svojim blatom hišo naprednega gospodarja v Češnjicah. Da je to največja sirovost in svinjarija, mora vsak priznati, še celo češnjijski klerikalci so se zgražali. Ne da se tajiti, da so to napravili »Čuki«, ker se je

neki »Čukec« zagovoril. Naj se zgodi v naši vasi še en tak slučaj nesramnosti od strani »Čukov«, bomo brez ozira na sosedstvo ubrali primerno pot, ker tudi naša potrpežljivost ima svoje meje.

g Izpod Karavank. Najbolj nazadnjaška občina na Kranjskem je občina Predvor. V občinskem odboru so pa trije ali štirje župniki, osem do deset cerkvenih ključarjev in še par kimovcev. V odboru nosi zvonec župnik Mikuž in bahač Čouček. Imajo vse na katoliški podlagi, celo babico, zato umre na porodu več žena, kakor drugod v celem okraju. — Dolžnost okrožnega zdravnika bi bila, da bi stvar nekoliko preiskal. Zanimivo bi bilo, ako bi nam hotel gosp. okrožni zdravnik dr. Globočnik podati statistični izkaz, koliko žena je umrlo na porodu in koliko jih je moralo iskati pomoči pri njem ali celo v bolnišnici.

g Dva potujoča pomočnika, požigalec. V četrtek zvečer sta prišla v Kančovo gostilno v Podsmreki dva potujoča pomočnika. V gostilni sta se začela z gosti prepirati. Kane jih je spodil iz gostilne. Jezna zaradi tega, sta se hotela nad gostilničarjem maščevati. Splazila sta se v njegov hlev, zažgala dve konjski odeji in zbežala proti Vrhniku. Odeji sta pogoreli do polovice in izbruhnili bi bil gotovo požar, da niso domačini pravočasno gorečih cedej zapazili in pogasili. Oba požigalec so še tisto noč vjeli in izročili sodišču.

o Notranjske novice o

n Vipava. Gasilno društvo je na svojem zadnjem občnem zboru izvolilo sledeči odbor: G. Edmund Pavlin, ključ. mojster, načelnik; Josip Rodman, posestnik in trgovec, podnačelnik; Josip Krafež, krojaški mojster, tajnik; Ivan Baje, blagajnik; Josip Štanc, nač. brizgalne; Josip Durn, namestnik; Franc Gril, nočni čuvaj, načel. plezalcev in 8. Franc Posega, namestnik. Nadalje se je sklenilo, da društvo ne pristopi k novoustanovljeni krajni zvezi v Postojni; pač pa, da ostane za sedaj še pri »Zvezi gasil. društev v Ljubljani. Sklenilo se je tudi obvestiti vsa županstva v vipavskem okrožju, da so ista obvezana plačati voznika v slučaju požara, v nasprotnem slučaju, da se županstvo ne obveže, se sploh ne gre gasiti, kajti, da bi društvo samo moralo plačevati voznika, je že nekoliko preveč zahtevano. Na zavarovalnice, da bi naklonile kako podporo, se ne moremo zanašati. Bilo je ravno pri zadnjem požaru meseca marca t. l. v Dupljah, nam je neka zavarovalnica v Ljubljani — seveda po njenem zastopniku v Vipavi, ki jo je napačno informiral — odgovorila, da nam ne da nikake odškodnine, rekoč — čujte in strmite — da nismo nič rešili, oziroma obvarovali, torej po šesturnem napornem delu, in sicer od polnoči do 6. zjutraj, ko smo morali vodo 250 do 300 m daleč v hrib

brizgati, da smo ogenj popolnoma pogasili in rešili, kar je bilo v naši moči, to se pravi po nazorih te zavarovalnice nič obvarovati. To si hočemo za prihodnjič dobro zapomniti in mislim, da tudi za zavarovalnico ni posebno priporočljivo. Seveda ako bi bil nje dični zastopnik na licu mesta tiisto noč in bi moral tako delati, kot so drugi gasilci, bi gotovo zavarovalnico v drugem smislu obvestil. Končno še nekaj: gasilno društvo, h kateremu je pravkar pristopilo zopet nekaj novih članov, tako da šteje sedaj ravno 30 članov, obhaja letos 30letnico svojega obstanka; v proslavo tega priredi dne 8. septembra 1911 veliko ljudsko veselico v prostorih g. Petrovčiča z igro, plesom, srečkanjem in drugim. Igrala se bode pod vodstvom tovariša Štanca burka »Bucek v strahu«, spisal Rado Murnik. Že ime Murnik jamči, da bo igra zabavna. Natančni spored priobčimo prihodnjič.

n **Idrija.** Jožefu Brejcu iz Idrije ni do dela, pač pa zelo rad potuje iz kraja v kraj, iz mesta v mesto. Navadno prenočuje v boljših gostilnah, a vedno pod drugim imenom in naslovom. Prehodil je mnogo sveta, dobro je živel v Gorici in Kanalu, najbolj pa v jeseni leta 1909 na Vrhniki. Nastanil se je v neki večji gostilni, kjer se je izdal za Jožefa Premrova pl. Premerstein. Brejc je užival pri gostilničarju neomejen kredit in »vitez« je znal to priliko dobro izrabiti. Gostilničar mu je pomagal iz »trenutne denarne zadrege« ter mu rade volje dal večjo vsoto na razpolago. Brejc pa je izginil neznano kam. V Šiški je zadnje dni stanoval tu kot »železniški uradnik« tam zopet kot »poštni uradnik«, dokler ga ni policija zasačila. Kot »poštni uradnik« je izvalil svoji gosposlinji, kateri je ostal tudi stanovanje dolžan, večje zneske, nekemu krojaču lepo moderno obleko in tudi neki čevljar mu je zastonj popravil čevlje. Opeharil je še več drugih ljudi za razne zneske. Okrajno sodišče ga je obsodilo v šesttedenski zapor.

n **Iz Košanske doline.** Pa smo bili prebivalci vasi Kal, katera leži precej visoko pod hribom »Osojnica«, nepopisno potrebni pitne vode. Dosti na boljem niso bile niti ostale tri vasi: Neverke, Dolnja in Gornja Košana. Na mnoge prošnje prebivalcev vasi Kal, je slednjič ustregla naši želji visoka deželna vlada in dovolila zgradbo vodovoda izpod Šilertabra, za katerega je bil tudi načrt narejen. Bilo je to pred kakimi devetimi leti, vršil se je v največji suši še en komisijski ogled, katerega je vodil takratni deželni stavbni inženir g. I. Sbrizaj (sedaj deželni stavbni nadsvetnik) ter konstatiral, da ta izvir ne odgovarja svojemu namenu. Podal se je omenjeni gospod sam v okolico Gor. Košane in tamkaj našel nad vasjo močne izvire vode. Takoj je konstatiral, da bode vode za vse štiri vasi zadosti in ni se motil, — Ko je bilo vse potrebno ukrenjeno, napravil je načrt za 6 km dolgo vodno črto: Gor.

in Dolnjo Košano ter Neverke in Kal. Ko je bila takorekoč voda že zagotovljena, so se pojavili razni neopravičeni vzroki, vsled česar je vsa stvar za nekaj let zaspala. Iznenadeni smo bili, ko se je meseca maja 1909 po časnikih bralo, da je podjetnik g. Lončerič prevzel zgradbo vodovoda. Košana-Kal. Z delom se je takoj pričelo, katero je vodil g. inž. Zupane, pod strogim nadzorstvom g. inž. Zajca. Da je ta zgradba strogo po načrtu izpeljana in da je načrt umetno ter z vsem pomislekom napravljen, dokazuje to: ker je skoraj splošna suša in so skoraj vsi vodovodi v okolici presušeni, naš pa nam tudi sedaj zadošča za vse potrebe. Ker se rezervarji vedno zadostno polnijo, upamo, da nam vode ne bode primanjkovalo. S to zgodbo so si gori omenjeni gospodje postavili trajen spomin med tukajšnjim ljudstvom.

n **Sv. Križ pri Trstu.** Zadnji dan preteklega meseca so nekateri mladeniči, vrnivši se z bližnje božje poti, v družbi par drugih tovarišev prepevali v gostilni nasproti farovža neko italijansko pesem proti duhovskemu stanu, kar seveda tudi mi ne odobravamo. Tukajšnji župnik Furlan je poslušal pesem na svojem oknu. Ta pesem ga je tako razburila, da je ves iz sebe tekel naravnost k orožniku. Prišli so orožniki na lice mesta in vzeli dotične fantiče na zapisnik. Ker so s tem posredno prizadeti tudi njih starši, je ta dogodek vzbudil precej razburjenja. Mi se vzdržimo vsake kritike, dasi smo mnjenja, da bi bilo vsaj človekoljubno, ko bi se fantiče popred opomnilo, ker je že stara, da mladost je norost. — Eno pa ne umejemo. Čudno se nam zdi, da je naš župnik, kadar gre za ugled duhovskega tsanu, tako silno občutljiv. Kadar se pa on brezobzirno drgne zdaj ob enega, zdaj ob drugega, takrat pa misli, da je storil bogoslužno delo. Da le more udrihati po neljubih osebah obojega spola, tudi če je iz trte izvito, pa je zadovoljen. Včasih sicer jemlje svoje besede nazaj, a to ga dela pri pošteno mislečih le še bolj smešnega. Kakor se čuje, se mož izgovarja večkrat, kadar kakšno nakadi, da je, ko je bil še mlad, nekam padel in se tako udaril, da to baje še sedaj včasih neugodno vpliva vanj. Če je temu res tako, nismo mi tega krivi, zaklicali pa bi mu lahko: »Pojdi v kloster, Urša!« Samo ne zabiti vzeti s seboj nekaj pomagalev-priganjačev.

n **Sv. Križ pri Trstu.** Svetokriški antiklerikalni mladeniči, bodite previdni v besedah in v dejanju, bodite kakor vaši nasprotniki, zviti kakor kače in priprosti kakor golobje, ker vsaka kazen utegne imeti za vas nedoglednih posledic. Sovražnik hodi namreč vedno okoli kakor rjoveč lev in gleda, koga bi požrl. — Ako hočete nasprotnike v živo zadeti, kjer jih najbolj boli, čitajte zares napredne liste! — Naročite si vsi in širite posebno »Slovenski Dom«, pred katerim imajo gotovi krogi grozen strah in velik respekt, kar doka-

zuje dejstvo, da ga imajo vedno v mislih. Kar pa nekatera vrsta ljudi graja, to je dobro, kar pa hvali, to je jako dvomljive vrednosti. »Slovenski Dom« prinaša pa tudi gospodarske stvari. Iz njega se pa razvidi tudi, kako klerikalci, katerih se zadnji čas ljudstvo otresa kakor nekih nadležnih živalic, preganjajo in terorizirajo neklerikalne fante, kako divjajo proti društvu »Sokol«, proti Ciril-Metodovi družbi in sploh proti vsemu, kar je res plemenitega. S tem, da čitate in širite ter kupujete zares antiklerikalne liste, devali boste sovražniku žrjavico na glavo. To bodi torej vaše edino orožje. Če hočete pa, da bode novice iz tukajšnjih krajev v kakem listu, napišite kratko poročilo in pošljite je uredništvu. Tako se boste vedno bolj in bolj obraževali. K sklepu še nekaj: Če bi se vam nekateri, ki vam želijo slabo, začeli se hliniti in dobrikati, češ, da so se prenaglili, da so za vas prosili itd., ne verujte jim. Oni bi vas hoteli s takimi komedijami le spraviti pod svojo komando, pod svojo strahovlado in drugega nič. Fantje, vzemite si to k sreči in vsi pošteni ljudje vas bodo spoštovali, nasprotniki se vas bodo pa bali. — Na delo torej!

Ameriške novice

a **Slovenec si prerezal vrat v Ameriki.** V Klevelandu si je dne 16. julija v groznih mukah in v nezvesti prerezal vrat Slovenec Anton Dežman, star 31 let. Nesrečnež ter rojak je bil bolan na želodcu in črevah. Bolezen je bila neozdravljiva. V neopaženem trenutku je pograbil malo britvico, ležečo na mizi poleg postelje, in si prerezal vrat. Dokler je bil pokojnik še pri zavesti, je priporočal svojima bratoma, da ga dostojno pokopljeta. Pokojni Anton Dežman je prišel v Ameriko pred sedmimi leti. Doma je iz Družinske vasi, fara Bela cerkev na Dolenjskem, kjer zapušča še starše, brata in sestro.

V **Ameriki umrli Slovenci.** V Colli-narodu je 26. julija umrl Anton Muren, star 25 let. Doma je bil v Laščah na Dolenjskem. Istotam je umrl Rudolf Volf, doma iz Žužemberka.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rudolf Šega.

Razširjajte od hiše do hiše „Slovenski Dom“.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 5. avgusta 1911.

Gradec: 68, 54, 69, 29, 13.

Dunaj: 34, 83, 35, 40, 68.

Dvignjene v sredo, dne 14. avgusta 1911.

Brno: 88, 77, 55, 17, 86.

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon šteč. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani

v lastnem
zadružnem
domu ➡

v lastnem
zadružnem
➡ domu

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **81,116.121 kron 11 vin.**➡ upravnega premoženja **20,775.510 kron 59 vinarjev.** ➡Obrestuje hranilne vloge po **4½%**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **kron 20,000.000.**

Posojuje na zemljišča po 5¼% s ½% na amortizacijo ali pa po 5¼% brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

LISTEK

Proti vsemu.

(Dalje.)

Sedaj je potegnil za vajeti, okrenil konja proti ženskemu izprevodu in jih nagovoril. Zjutraj pri obhajilu se je gospe Zdeni za trenotek zazdelo, da jo je spoznal. Vendar je po maši in tudi ves dan ni ogovoril. Pričakovala je, da je povpraša, kako da je prišla in ako pojde z njim. Sedaj v mraku pa ni mislila več na to in je rekla sama pri sebi, da je pač ni spoznal.

Sedaj ejpa čakal nalašč nanjo in jo je ogovoril. Ni opazil hitre rdeče sence, ki se je razlivala po nje bledem obrazu. Ustrašila se je, ko ga je zagledala, še predno jo je ogovoril. Sočutno jo je povprašal, ako ni trudna, lahko da sede na voz, ker na Gradišče je še daleč.

Veselilo jo je, čuti take besede, in ne da bi premislila, je odvrnila, da že še zdrži. Saj morajo druge »sestre« tudi peš. Ta hitri odgovor je zvenel kakor odslovilo. To je čutila tudi sama in bolj mehko dostavila:

»Zahvaljujem se ti, svečenik!« »Brat« ni mogla reči.

Vprašal jo je potem, ako pride tudi nje oče.

»Prosila sem ga, naj pride,« odgovori resno, skoro neprijazno.

»Ali ve, da si šla z nami?«

»Sedaj bo pač že vedel.«

Ta odgovor je presenetil svečenika. Za trenotek pomolči, nato pa pravi kakor v tolažbo:

»Bog daj, da tudi on pride. Ni malikovalec in ve, za kaj gre. Dobrodošla, sestra!«

Požene konja in jezdi počasi mimo čete naprej, do svečnikov. Gospa Zdena je gledala za njim, dokler ni izginil v senci. Zapustila jo je vsa utrujenost.

Stemnilo se je, ko so izmučeni in molče ter brez petja stopali doli k Lužnici pod Taborom. Nihče v četi ni izpregovoril. Samo zadaj iz gozda sem se je čulo drdranje voz in škripanje koles. Vsi so bili veseli, ko so onkraj reke opazili na visoki pečini grad s stolpi ter videli na okopih luči, zadaj pa odsev ognja, ki se je dvigal prav do neba.

Leseni most so pešci prehodili z lahkoto. Dalj je trajalo ob tej temoti, da so živina in vozovi prišli čezenj. Ko je četa lezla po strmi grajski stezi navzgor, je gospa Zdena opazila, da so zdolaj na mostu prižgali nekaj smolnatih plamenic. Pri njih plapolajoči luči so vozove in živino spravili na okope ob reki.

V tem se je z okopov začelo vpitje in veselo vzklikanje. Pozdravljali so vračajoče se »brate«. Sedaj je gospa Zdena videla z lastnimi očmi, kar so ji med potoma pripovedovale »sestre«, da so tamkaj in v mestu samem delali noč in dan, kolikor je bilo mogoče, najbolj pa pri utrdbah, ki so jih tu gradili popolnoma na novo. Izvečine so pa popravljali stare, ki so preostale od nekdanjega, zdavnaj izginelega mesta.*)

Dvigalni most so kmalu spustili na tla in čezenj so se pomikali v novo, napol zgrajeno mesto. Luč plamenic in svetilk je žarela nad množico ljudi in nad poslopjem starega gradu. Po njegovih napuščih, altanah, podbojih in galerijah so švigale sem in tje čudne sence. Med novodošlimi je na poti, ki so jo od vrat v mesto nanovo zgradili, nastala gneča, ki je pa kmalu popustila, ko so oboroženi »bratje« in domače »sestre«, pod vodstvom vladik dospeli bolj daleč v mesto. Z njimi je jahal tudi slepi svečenik Nikolaj.

Gospa Zdena je z mnogimi novodošleci, izvečine iz Bukovskega, ostala v gradu. Potrpežljivo je čakala z množico vred, čeprav je komaj stala na nogah. S hrptom se je naslonila na steno. Marjeta, ki ni mogla več zdržati, je kakor mnogo drugih

*) Mesto radišče je ležalo opustošeno izza leta 1268., ko ga je požgal Sežima Vitkovec.

žensk sedla na tla. Vsi so se ozirali na svečenika Kaniša in Bidlinskega, ki sta stala skupaj s tremi starejšimi možmi. Ravno so jih pozdravili in so se posvetovali o tem, kam naj spravijo novo došle.

Posvetovanje ni trajalo dolgo. Eden izmed teh treh, očitno meščan, je zaklical čakajočim ženskam, naj gredo za njim in jih je za danes vedel v grad.

Drugi, tudi meščan, je poklical moške in se napotil z njimi v mesto. Tretji mož je bil visokorasel, suh pa širokih pleč in zastaven ter je imel belo brado. Glavo mu je pokrivala s kožuho vino močno obšita kučma, izpod kožuha je pa gledal meč. Šel je s Kanišem za Bidlinskim, ki se je oziral po zaostalih ženskah, in se ustavil pri gospe Zdeni.

»Zbinek z Buhova, eden naših štirih stotnikov, bi te rad videl, sestra,« je rekel Bidlinski, »in brat Kaniš je tukaj tudi.«

Stari vladika je podal novi sestri roko in kakor dober, star prijatelj, ki se veseli snidenja, prijazno rekel:

»Dobrodošla! S tvojim očetom se dobro poznavam.«

Nato ji je tudi Kaniš podal roko in rekel samo:

»Dobrodošla, sestra!«

Čutila je, da jo rjave, bodeče oči tega črnobradega svečenika molče motrijo. Nehote se je okrenila k staremu vladiki, ki ji je rekel, naj gre za njim, da ji preskrbi prenočišče. Ona ga je prosila, da sme ostati pri drugih sestrah.

»Ne boj se, da te zaradi udobnosti ločujem od njih,« prijazno odvrne stotnik. »Tukaj nimamo udobnosti nikjer, ljuba sestra!« Nato je svečenikom voščil lahko noč; podala sta gospe Zdeni roko in se s četo napotila v mesto.

XVII.

Zbinek z Buhova mladi vdovi ni mogel obetati udobnosti. In vseeno je dobila boljše ležišče nego včeraj v Zalši. Vedel je njo in Margareto v pritlično, ne preveliko sobico, kjer ga je pričakovala njegova stara sestra. Manjša je bila nego brat, pa močnejša. Prijazno in presrečno je pozdravila gospo Zdeno in jo vedla, ko sta z Marjeto povečerjali, k sebi na široko posteljo, Marjeti so pa pripravili ležišče na tleh poleg stare ženske, ki je bila nekdanja služabnica gospe Katarine. Mlada vdova je kmalu zaspala, kljub temu, da je z bližnjih okopov prihajal v sobico odmev vrisča in različnih glasov in je skozi okno svetil nemiren, medel sij.

Ko se je gospa Zdena prebudila, je bila stara, častitljiva plemkinja že pokonci. Menila je, da gospa Zdena zaradi ponočnega vrisča, ki ga ni navajena, pač ni mogla dobro spati.

»Ali toliko dela je pri nas in tako mudi se!« je dostavila v opravičilo ter za hipec prejenjala z delom. »Moj brat je že ob prvi zarji odšel. Toliko ima skrbi. Sam je tukaj s Hvalom iz Mahovic; druga dva stotnika Nikolaj iz Husa in brat Žižka sta zunaj.«

Z živahnim zanimanjem je povprašala gospa Zdena po bratu Žižki, čigar ime so tistikrat na jugu mnogo imenovali, osobito zaradi njegovih zmag pri Sudomeru in napada jezdecev gospoda penezokovnika*) v Vožici. Na to vprašanje je gospa Katarana sedla nasproti svojemu gostu, še preje pa živahno in z resničnim veseljem povedala, da so poslednje vesti o bratih, ki so z Žižko šli na vojsko, prišle iz Plznja. Tja da se je obrnil po zavzetju Prahatic.

»In povsod je Bog pri njem, kakor pri Sudomeru, kjer mu je najbolj pomagal. Tam, veš, je bratom šlo že slabo, ko je nevtogoma zašlo solnce, naenkrat, mnogo preje kakor bi imelo zaiti, prav nepričakovano. Naenkrat je bilo tema kakor v rogu in »železni gospodje« so se začeli ruvati med seboj. To je bil resnično prst božji. Brat Žižka se je pa svobodno in neovirano lahko umaknil. S kakšnim veseljem smo ga sprejeli, s kakšnim slavljem! In kako vesel je bil moj brat Zbinek. Že zdavnaj sta on in brat Žižka ene misli in enega srca. Sedaj ga kmalu zopet pričakujemo; saj je že tudi čas. Zbineka že komaj pričakujem —«

*) Nikolaj Diváček.

Tržne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	80	2	08
1 " " " II. " . . .	1	60	1	92
1 " " " III. " . . .	1	20	1	72
1 " telečjega mesa . . .	1	80	2	10
1 " prašičjega mesa (svežega) . . .	1	80	2	20
1 " " " (prekajenega) . . .	1	90	2	20
1 " koštrunovega mesa . . .	1	46	1	50
1 " jagnjetovega mesa . . .	1	70	1	80
1 " kozličevega mesa . . .	1	80	2	—
1 kg masla . . .	2	40	2	80
1 " masla surovega . . .	2	40	2	80
1 " masti prašičje . . .	2	16	2	20
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	80	1	92
1 " slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 " sala . . .	1	90	2	—
1 " surov. margarinskega masla . . .	1	90	2	10
1 " kuhan. margarinskega masla . . .	2	—	2	10
1 jajce . . .	—	05	—	06
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 " " posnetega . . .	—	8	—	10
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 " čajnega surovega masla . . .	3	20	3	60
1 piščanec . . .	—	90	1	30
1 golob . . .	—	40	—	44
1 raca . . .	1	80	2	10
1 gos . . .	—	—	—	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	3	—	3	50
100 kg pšenične moke št 0 . . .	40	60	—	—
100 " " " 1 . . .	40	40	—	—
100 " " " 2 . . .	40	20	—	—
100 " " " 3 . . .	39	80	—	—
100 " " " 4 . . .	39	40	—	—
100 " " " 5 . . .	38	—	—	—
100 " " " 6 . . .	36	—	—	—
100 " " " 7 . . .	32	—	—	—
100 " " " 8 . . .	18	—	—	—
100 " koruzne moke . . .	23	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	40	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	36	—	—	—
100 " ržene moke . . .	31	—	—	—
1 l fižola . . .	—	22	—	32
1 " graha . . .	—	36	—	40
1 " leče . . .	—	34	—	38
1 " kaše . . .	—	20	—	22
1 " ričeta . . .	—	18	—	20
100 kg pšenice . . .	22	—	—	—
100 " rži . . .	16	—	—	—
100 " ječmena . . .	16	—	—	—
100 " ovsa . . .	21	—	—	—
100 " ajde . . .	23	—	—	—
100 " prosa belega . . .	18	—	—	—
100 " " navadnega . . .	—	—	—	—
100 " koruze, nove . . .	17	50	—	—
100 " krompirja . . .	7	50	8	00

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 10 do 10— K.
Cena mehkeemu les 8 do 8— K.

Trg za seno slamo, in steljo.

Na trgu je bilo
voz sena . . . . . 5 — 5 80
" slame . . . . . 5 — 6 —
" stelje . . . . . 2 — 2 20
" detelja . . . . . 5 50 6 —

Lepo posestvo

obstoječe iz 40 orlov njiv, travnikov in gozdov, 10 minut od St. Ruperta na Dolenjskem oddaljeno se proda prostovoljno pod ugodnimi pogoji. Natančnejša pojasnila daje gosp. Franc Zupancič, posestnik na Rakovniku pri St. Rupertu. 77

Kri! in dober zajutr dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. Polovico stroškov prihranite
Moč! v gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pije **SLADIN**,
Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja **SLADNI ČAJ.**

En zavoj velja 50 vin. Dobliva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po .. povzetju pod naslovom v glavni zalogi. ..

Lekarna pl. Trnkóczy

.. v Ljubljani zraven rotovža. ..

10 zapovedi

za kmetovalca in 10 zapovedi za zdravje, vsake posebej na papirju tiskane, dobi vsak človek zastoj, tudi po pošti, ako po nje piše v lekarno Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani.

Za živinorejce

priporoča

klajno apno, redilni prašek za konje, govejo živino in svinje. Fluid za konje, grenko sol, zmlet kolmoš, encijan i. t. d.

„ADRIJA“

drogarija, konces. prodaja zdravilnih zelišč in strupov za lovske in tehnične namene v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 5.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Posojilnica in hranilnica v Moravčah
obrestuje hranilne vloge po
4.75 %
in daje posojila po
6 %
Uradije v lastnem Zadržnem domu, vsako nedeljo od 1 do 5 in vsako sredo od 4 do 6 ure. 51

Le tedaj

doseže kakovost fine zrnate kave svojo polno veljavo, če voli cenjena gospodinja kot kavni pridatek najzanesljivejšo vrsto!

Najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najboljši, „pravega“ Francka: iz tovarne Zagreb, vendar pa izrečno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko. D

Nihče se še ni pokesal, ki je kupil pri meni ..

namreč mnoga pismena priznanja dokazujejo, da so moji aparati najboljši.

Velika zaloga gramofonov, plošč, šivank i. t. d.

A. RASBERGER,Ljubljana, Sodna ul. 5.
(Zraven c. kr. sodnije.)

Razširjajte od hiše do hiše „Slov. Dom“.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

tovarna zarezanih strešnikov
ponudi vsako poljubno množino pat. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtih navzgor!**Streha popolnoma varna pred nevihtami!**

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se iščejo.